

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztőségi iroda: Versecz, laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchnerne felvételi és rendelő irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvételnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: **Perjéssy Lajos.**

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt térben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pénteken délig beküldeni.

V. évfolyam.

Vasárnap 1896. évi szeptember 20-án.

38. szám.

Hosanna! Isten Hozott!

Cserneki és Tarkeői Dessewffy Sándor Főpásztor Verseczen.

A szív legigazabb örömeivel, a lélek lángoló hevével üdvözölte városunk lakosága mult pénteken a bérmlás szentségének kiszolgáltatása céljától körünkre érkezett csanádi püspököt.

Valódi ünnepnapjai azok városunknak, melyek alatt a főpapi és hazafiúi erényekben gazdag, jótéményt és áldást hintő főpásztor városunkban időzik.

Nemzetiség, vallás, és nyelvkülömbőség nélkül sietett mindenki, az egyházak, állam hivatalok, testületek és egyletek, hogy a nagynevű főpap előtt legbensőbb hódolatuk és tiszteletüknek kifejezést adjanak.

Mi is osztozkodunk a közörömben és lelkesülten üdvözöljük a jó főpásztort.

A püspök fogadtatásáról és verseczi tartózkodásáról a következőkben számolunk be olvasóinknak. Ő méltosága a pénteken délutáni vonattal ért városunkba. A vasuti indóhaznál Pálffy Elemér főspanunk, majd pedig Seemayer János kir. tan. és polgármester által a legmelegebben üdvözöltetett. A bevonulás a nemzeti lobogókkal feldiszipített utcákon impozans, fényes képet nyújtott. A rezidencia utcán, a diadalkapu körül, az Andrássy sétányon ezer és ezer ünnepi ruhában öltözött nép hullamzott, különösen szép képet nyújtott az iskola utca, hol száz és száz magyar nemzeti ruhában öltözött leány, a zaszlók alatt kivonult egyesületek, nagyszámú papság várta a főpásztor megérkezését. A honvéd szobor előtt zöld lombokból alkotott díszes kápolna volt felállítva. E helyen üdvözölte az ünnepeltet dr. Seemayer Károly, mint a több mint 12000 lelket számláló róm. kath. hitközség elnöke. Laszlóffy László helybeli apát-plébános a kápolnában fogadta a püspököt, ki felvén ornatusát, harangzugas közepett, egyházi énekek ünnepélyes hangjai mellett, áldást osztva vonult szép templomunkba.

Az ott megtartott rövid is istenítisztelet után a plébánia lakban fogadta az üdvözölő küldöttségeket, melyek a következő rendben vonultak fel:

Gör. kel. szerb papság és hitközség, Evang. hitközség, Református hitközség, Izraelita hitközség, Róm. kath. hitközség; A verseczi T. honvédezdred tisztikara; Versecz város törvényhatósága, Versecz járási főszolgabírósa; Kir. járásbírósa; Kir. posta és távirada, Kir. adóhivatal; Sajtó képviselői; M. kir. Áll. főreáliskola, Községi tanintézetek, Szerb népiskola, Mayering-féle tanintézet, Gerő féle tanintézet, Verseczi takarékpénztár, Hitellbank, Polgári takarékpénztár, Lucceferul, Téglygyár R. T.; Ipartestület, Ker. betegsegélyező pénztár; Vörös kereszt-egylet, Szerb jótékony nő-egylet, Izraelita jótékony nő-egylet, Magy. nyelv terjesztő egyesület, Verseczi Casino, Szerb olvasó egyesület, 1-48-49. honvédek egylete, Férfi dalárda, Szerb egyházi dalárda, Iparosok dalárdája, Bortermelők dalárdája, Onk. tiszoltó-egylet, Ipartársulat, Betegsegélyző egylet (elchely), I. önálló betegsegélyző-egylet, A természetes gyógymódot követők-egylete, Méhészegylet, Közgazdasági-egylet.

A negyvenkét különféle tisztelgő küldöttség fogadása bár nagyon kimerítette a főpásztort, mind a mellett mindgyikhez intézett tálló és lélekemelő szavakat. Minden küldöttség

örömsugárzó arcczal hagyta el a plabánia lakot, mely ily alkalmakra ismételten nagyon is szüknek bizonyult.

Tegnap szombaton és ma vasárnap több ezer gyermek részesült a bérmlásban. A főpásztor több látogatást tett előkelőinknél. Ma Vasárnap este fényes faklyásmenet rendeztetik a püspök tiszteletére, ki holnap d. e. 1/9 orakor utazik Oraviczára. Igaz szívvvel kívánjuk, hogy a városunk falai közt időző főpásztor fadaralmas és önfeláldozó működése közepette jól érezze magát, s áldást békességet hagyjon maga után.

A vaskapu ünnepe.

Versecz, 1896. szept. 20.

Titáni munkát végzett a magyar nemzet ereje és intelligenciája.

Titáni munkát, melynek elvégzésére két ezer év hiába pazarolta el emberek és aranyak milliói, titáni munkát, melynek bábéjért hiába küzdöttek a római császárok vaskemény, marcona légiói is, a melynek elvégzésére hiába szövetkeztek Európa nagy nemzeteneinek legjelesebb mérnökei, vízépítő technikusai.

A magyar nemzet elvégezte a munkát.

Ott ahol Traján és Hidrián római császárok véstek maguknak emléket a sziklaszoros óriás köveibe és ahol a római munka és akaratéro nem boldogult a természet rengeteg ösereje fölött — most már akadálytalanul rohan a Duna hulláma lefelé, s akadálytalanul járnak a leghatalmasabb gőzhajók is azon az uton, melyet a magyar technikusok vertek a Duna medrében, a sziklák, félelmes zuhatagok, fenyegető zátonyok egészsora között.

Ennek a munkának elvégzése volt minden idők nagy mérnökeinek legnagyobb ideálja. Vásárhelyi Pál és Széchenyi István gróf e század elején éveken át munkálkodtak e hatalmas feladaton. Ki is jelölték a módját, az egyetlen lehető módot, a melylyel itt a természet alakulása fölött győzedelmeskedni kell — agitáltak, írtak, gyűjtöttek munkát és pénzt, de kárbavesztett minden, mert az akkori munkaerővel lehetetlen volt megközelíteni a víz alatt rejtőző félelmes szirteket, ezernyi évek hajósainak rémeit és ellenségeit.

A pénz, a mit beleöltek, elveszett, de az eszme, a munka magja megmaradt. Azok a tervek, melyek e század elején készültek, még a jelenkor technikusainak is irányadóul szolgáltak s ez alapon indult meg a további tervezgetés a természet elleni nagy hadművelet kirajzolása papiron és számokban.

A munkához újabb lökést a berlini kongresszus adott, mely Magyarországot bizta meg a Vaskapu-szabályozás keresztül-

vitelével, hogy a Nyugat és Kelet kereskedelmére nézve óriási fontosságú nagy vízutat végre megnyissuk a hajóközlekedésnek.

Ez a megbízás ezentúl becsületbeli kötelességünké tette a munka elvégzését. Még csak a nagy koncepcziók és a merész kezdeményezés emberre, meg az alkalom kellett hozzá.

A nagy koncepcziók és a merész kezdeményezés embere megjött a Gondviselés kegyelméből.

Ez az ember Baross Gábor volt!

És megjött a magyarok jó istenének áldásából a jó alkalom is.

Ez az alkalom a millénium!

Ilyen kultur-munkával kell befejezni az ezer esztendőt, hogy Európa népeit figyelmeztessük arra, hogy itt egy oly nemzet lakik, amelynek van elég ereje ahhoz is, a mit nem tudtak elvégezni sem a római legiók, sem két ezer év összes nemzedékei.

Baross kiadta a jelszót, s az ő erős kezében olyan rohamosan folyt a munka, hogy az országgyűlés megszavazta a 15 milliót, a miniszterium elkészítette a tervét egy év alatt s még az év őszén a nemzet nagy örömrivalgása és egész Európa figyelme közt maga Baross Gábor nyomta meg azt a villamos cseppetű-gombot, mely az első roppant sziklatömböt robbantatta ki a Duna mélyéből.

Baross sietetett, talán érezte, hogy sietnie kell, mert kidőlt a munkában, s nem érhetette meg a végét a hatalmas nemzeti munkának.

Mi hála Istennek megértük.

Millió, meg millió métermázsára megy az a kötömeg, melyet a Duna mélyéből ki-robbantottak, kizúztak földrengető kalapácsokkal száz métermázsás vésőkkel. A Duna medre megtisztult! egész hegyeket hordtak el a hegyekről s terelték másfelé, a hol ismét gátat építettek belőle a rohanó és mindent elpusztítani akaró vízáradat ellen.

A munkát azonban befejeztük. Megértük azt a hatalmas pillanatot, amit a híres Mont-Blanc-alagút építői éreztek és átéltek, mikor a két felől egymásfelé haladó alagútban az utolsó szikla is ledőlt s a kétfelől összetalálkozó emberek örömeiben sirva borultak egymás keblére.

Ilyen pillanat lehetett az, mikor a másfelé terelt Duna folyó hatalmas zsilipjeit felrobbantották s a rohanó hullámok mint valami bösz hadsereg üvöltve tértek vissza régi de immár megmélyített, kiszélesített és hajózhatókká tett medreikbe.

A magyar vízépítők csodaművet alkottak.

Tavaly a német császár hívta meg a világ nemzeteit, a kieli csatorna megnyitására s a világ egyik csodájának kiáltották ki azt a munkát, mely tisztán a német

technika diadala. Mennyivel nehezebb volt a mi munkánk! Ott csak a puha anyaföldet kellett kotorni, a melyet a munkás láthatott, ásóval, csákánnyal megközelíthetett. Itt a hullámok alatt rejtőző, láthatatlan vaskemény sziklákat kellett lebontani és kihordani a Duna medréből. Az a munka ott Kielben elkészült 80 év alatt, a miénkhez öt esztendő elég volt, s ma már mi hívjuk Európát a magyar vízépítők diadal-ünnepére.

És nekünk még egy diadalunk van ebben.

A magyar nemzetre nézve beláthatatlan közgazdasági fontossággal bír ez a mű, mert a magyar nemzet a neki adott jognál fogva, a reá rótt kötelességnél és a becsülettel és diadallal elvégzett munkánál fogva uralkodik az Alduna legnagyobb hajózható vízi útján mely a Nyugot kereskedelme a Kelet felé.

Nemzetközi egyezmények a Dunát szabad kereskedelmi úttá teszik mindenkire nézve, de a nemzetközi egyezmény a Vaskapu megnyitóját uralkodóvá teszi azon a folyamrészen, a melyet saját erejével, saját anyagi kockázatával és saját tudásának javával megnyitott a közlekedésnek, minden időre.

A Vaskapún át minden idegen hajó vámot fizet a magyar nemzetnek s minden magyar hajó vám nélkül haladhat el a magyar árúczikkkel. És éppen ebben rejlik a közgazdasági diadal.

Ami idegen cikket visznek a sokkal olcsóbb vízi uton lefelé, az megvámolva jóval drágábban kerülhet az aldunai országokba, míg a magyar ipar gyártmányai a magyar föld terményei nagy kedvezményekben részesülnek s így olcsóbb áráikkal uralkodni fognak az aldunai piacokon.

Ez a mi jutalmunk a nagy nemzeti munkáért.

A jövő Vasárnap világra szóló ünnepén adja át a király a szabad vaskaput a viláfgalognak. Vendégeinek lesznek a szomszédos idegen uralkodók, a román és szerb királyok, a nagy hatalmak követői, a magyar nemzet kitünőségei a nagy ünnepén s Orsova történelmi nevezetességű vidéke ismét egy nagyjelentőségű esemény színhelye lesz, melyet nemcsak a nemzet története fog diadalként följegyezni, hanem a világ krónikásai is.

És föl fogja jegyezni a krónika azoknak a magyar technikusoknak a nevét, a kik e titáni munkában a magyar nemzetnek szereztek diadalt, nagyobb mint egy véres háboruban való diadal — mert ez a munka a békének munkája volt, a nemzetnek békéje érdekében.

Hála nekik, a kik a munkában közreműködtek.

Hála a zseniális mérnököknek és hála az utolsó kókotró, teherhordó munkásnak is, mert mindenikük munkája dicsőséget hozott nekünk, dicsőséget a magyar nemzetnek.

És a mű hirdetni fogja erőnket, nemzeti intelligenciánkat és áldozatkészségünket s örök időkre áldása lesz a magyar iparnak és kereskedelemnek.

Úgy lesz, mert úgy akarjuk!

G. M.

A verseczi magy. kir. állami főreáliskola története.

A régi alreáliskola.

(Folytatás.)

Eltekintve a kezdet nehézségeitől az 1852-ben felállított német reáliskola háborítatlanul csendes fejlődésnek indulhatott, két év múlva

meg volt mind a három osztály, a mennyire tervezve volt. Három osztályú középiskolával egy új koronaország kulturája terén nem lehet nagyszerűket létesíteni. Amde 1854 végén már felállították és vele összkötötték az új tanítóképezdét, és ez a reáliskolából kiindult működésnek nagy lendületet adott. A két tanintézet egy igazgató alatt állott, a reáliskola tanítói tanítottak a praeparandiában is, így ennek előkészítő iskolájává lett a reáliskola, melynek második osztályát végzett ifjai már felvétettek a képezdei tanfolyamba és ez két évig tartott. Négy évi tanulmány után már alkalmazták a fiatal embert a mindenfelé keletkezett népiszkoláknál. E kecsgetető kilátások igen természetesen sok idősebb ifjút, ki már más pályát választott vala, visszaterelt az iskola falai közé. Tizenhat évi fennállása alatt több mint 400 tanítót nevelt a Wojvodinának, mondjuk a hazának, mert többeket más részre is vittek; de Torontál, Temes és Krassó-Szöreny megyék néptanítói legnagyobb részt innét rajoztak ki. Magában Verseczen 7 lett megválasztva, kik közül négy mai napig is állja helyét. A verseczi német tanítvány alreáliskola és tanítóképezde kölcsönös és vállvetett buzgalommal teljesít hivatását, a bécsi cs. kir. kultuszminisztérium több rendbeli leiratában meg is dicsérte. Dereksan kiérdemelték. (A germanizáció folyt tüzzel vassal. Több, mint négy évtized folyt le azóta, de az akkortajt elvetett szellemnek még most is találkozunk elszomorító nyomaival. Hány magyarul nem értő tanító működött még pár év előtt, sőt működik még most is, kik abban a híres képezdében szivták be azt a szellemet, melynek javitgatásán 30—40 évig kellett sok nehézségek közt munkálkodni. Sz.)

1853 4-ik évben* a német alreáliskola II. osztálya felállítottván, egygyel több tanerőre volt szükség, a tartományi iskolai hatóság Nalepa Ágostont nevezte ki.

A harmadik évben vagyis 1854 5-ben mint ideiglenes igazgató Chudy Pál szerepelt. Két új erővel is szaporították ekkor a tanári kart, Friedl Mihálylyal és Wodetzky Lajossal. Az 1855 6. vagyis negyedik évben már új igazgatóval találkozunk. Bilszky József Orsováról ide áthelyezett káplánnal. Az 1856 6. évben már Eiszinger Ferencz volt az igazgató.

1857 8-ik évben Zeynek Gusztáv és Ruzscha Venczel nevezettek ki a cs. kir. oktatásügyi minisztérium által a reáliskolához, mely fennállásának hetedik évében már elérte virágzásának legfőbb fokát, ekkor 155 növendéke volt. azontúl már hanyatlott; más korszak hajnali szele kezdett lengedezni.

Még fénykorát ulti az alreáliskola, teljes virag pompájában diszlett az idegen növény mint számos hasonfaja a hazában; midőn megmozdult a föld alatta. A sokat bünhődött magyar nemzet újra feleledni kezdett, más eszmék foglaltak el a tért. Megváltozott minden: megszűnt a Wojvodina, megszűntek a Bach-korszak alapította intézmények, s az azon időben keletkezett tenintézetek, nagy atalakulásokon mentek keresztül. Ez a sors érte a verseczi alreáliskolat is, bár atalakulása nagyon lassan történt; az idegenből származott professorok, sokkal idegenebbek voltak, hogy sem gyorsabban véghez mehetett volna; lassan sorvadtt el.

A tanári kar nagyon kevés változáson ment keresztül 1868-ig, mikor a reáliskola gymnasiummá alakult.

Neusiedler Janos 1857-ben, Zeynek Gusztáv 1859. tanévben tavozott el az intézettől.

A következő 1860 61 évben már Rumler Ignác volt Zeynek helyén.

Az 1861/62-ik tanév végével bucsút vett Nalepa Ágoston.

1860. évben meghalt Milkovits Uros.

Más apróbb változások is fordultak elő az alreáliskolánál ez időszakban.

Az eddiglen mindig szűz német nyelven kiadott értesítők 1860 61-ről szóló példányján már kettős a czimlap, felül német, alul magyar: „hedetik tudositványa a Versecz szab. kir. városi nyilvános alreáltanodának az 1860/61. tanévben.“ — Tartalma végig német ugyan, de a közlött tantervben a magyar nyelvet illető 7 sor „magyar: nyomban utanna, nehogy a hazai nyelv valami előnyben részesítették, a szerb nyelvről szóló 6 sor cyrill betűkkel nyomtatva következik.

Az intézet tantervéből kiviláglik, hogy a tanulók kezében nem volt történelmi kézikönyv, csak a földrajzi oktatás közben szöttek be egyes történelmi adatokat. Emlékezetbe kell itt hozni, hogy a Bach-korszakban élesen megkülönböztették az alreáliskolat a főreáliskolatól. Az al-

reáliskola már maga befejezett egész akart lenni, és nem csupán előkészítő a felső reáliskolára. A történelem a főreáliskola tananyagához tartozott, — erről az alreáliskolában csak némi fogalmakat adhattak. — Ebben leli magyarázatát ama talány, honnan van az, hogy szerte a hazában, éltebb s külömben műveltebb polgáraink s néptanítóink, a Bach-korszak s azt követő évtized növendékei, oly száználmasan keveset tudnak a magyar történelemből, s magyar irodalom, magyar alkotmány nekik terra ignota. — Hozzá járul az is, hogy olvasókönyveik mind Auszriából származtak s azokban Magyarországot illető czikkek nem igen fordultak elő.

NAPI HIREK.

Gratulációk a főispánnál. Rendkívül meleg gratulációkban részesítették szeretett és népszerű főispánunkat eljegyzése alkalmából a múlt napokban. A magy. kir. áll. főreáliskola tanári testülete, város tisztviselői, a törvényhatóság tagjai, testületek és egyletek siettek kifejezni szerencse kívánataikat.

Diszoklevél átadás. A délmagyarországi Tanító egyesület elnöke Schenk Jakab egy tanítóból álló nagyobb küldöttség élén tegnap szombaton adta át G. Pálffy E. főispánunknak az egyesület disztagsági oklevelét. Főispánunk meleg hangú köszönetet mondott a kitüntetésért, s biztosította az egyesület képviselőit, hogy a tanügy pártolását, mint eddig tette, úgy ezentúl is szíven fogja viselni.

Halálozás. Tiszt. Wolf Aveline nővér a közs. elemi népiskola tanítónője élete 26-ik évében a mult szerdán elhunyt. Béke poraira.

Esküvő. Thier Józsefa kisasszonyt a verseczi hölgykoszorú egyik bájos virágát a múlt Kedden vezette oltárhoz Schlesinger Lipót Aradról.

Kitüntetés. Hofbauer Péter, volt verseczi polgármester, jelenleg temesvári kir. járásbírónak a Király ő felsége tabla bíró jelleget és czímet adományozott.

A verseczi őszi búcsúra a mult Szombaton, Vasárnap és Hétfőn több ezer idegen zarándokolt városunkba. A körmenetek egymást érték. — Az időjárás rendkívül kedvező volt. A kápolna hegyi új műút nagyon megkönnyítette a búcsúsok fáradságát, dicsérték is érte a hitközséget, mely azt létrehozta.

Városunk törvényhatósága a mult szerdán tartotta meg rendes havi közgyűlését G. Pálffy Elemér főispán elnöke alatt. A tárgysorozat előtt 20 városi képviselő azon indítványt terjesztette be, hogy Erdélyi igazságügyi miniszter ő kegyelmességehez udvözlő távirat intéztesse leányának főispánunkkal történt eljegyzése alkalmából. A közgyűlés az indítványt nagy lelkesedés közt egyhangúlag elfogadta. Ezután több interpelláció következett. Rottler v. k. kifogásolja, hogy a gör. kel. ünnepnapokon nem tartanak hivatalos órákat a város hivatalnokai. Polgármester felvilágosítja az interpellálót, hogy az éppen a törvényhatósági közgyűlés határozata alapján történik. Györgyevits Milan elpanaszolja, hogy a város hivatalnokai nem azon a nyelven adják meg a felvilágosításokat, melyeken a közönség tagjai őket megszólítják. Ő neki például magyar feleletet adtak, pedig azt a nyelvet nem érti. Ezen interpelláció kiadatik a polgármesternek. Gy—ts kívánsága czifra história. Nalunk tudvalevőleg négy nyelven beszélnek a város lakosai. Hogy minden hivatalnok érte a négy nyelvet az bizony tulcsigazott kívánság. A polgármesteri havi jelentés felolvasása után Dr. Milloszavlyevits azt indítványozza, hogy a jelentés azon passusa, mely szerint a gör. kel. szerb püspök tiszteletére emelt diadalívet roszindulatú emberek készakarva gyűjtöttak fel, akként módosítsák, hogy a diadalív eddig ki nem derített módon gyuladt meg és égett le. A közgyűlés elfogadta az indítványt, pedig a dolog így nem felel meg a valóságnak, a mennyiben a tüzoltók bevallása szerint, a diadalívet még valami égő folyadékkal is befecskendeztek bizonyos jó madarak, hogy jobban égjen. Készakarva gyűjtöttak biz azt fel, csak azt nem lehet tudni, hogy kik voltak a tettesek. Az igazságügyi Miniszter felhívására egy városunkban felállítandó javító intézet céljaira a város 6 hold földet enged át. A csákovai földmives iskolánál lévő alapítványi helyet Thier Károlynak, egyetlen pályázónak adta a város. A Kunczeféle uszoda mellett fekvő Nedelkovits-féle 4708/b számú parcellát ki fogja sajátítani a város. Sztefanovits és Kesanszky építési vállalkozók kérik a törvényhatóságot hogy az al-

lami főreáliskola építésénél letett 3750 frt biztosíték kiadások. E tárgynál pro és kontra szenvedélyes vita fejlődött ki, míg kimondotta a közgyűlés, hogy egy újabb deputációt küld mely ha a végzett munkát megfelelőnek találja, a biztosíték kiadatik. A vasuti állomás kibővítésére 10125 □ öl terület átengedését kéri a magy. kir. állam vasutak igazgatósága. A kért terület négyszögölként 1 frtért átengedtetik, azon kérelem mellett, hogy a pancsovai uton lévő átjáró akként alakítsák át, hogy a kocsi forgalom ne legyen a tolatásoknál folytonosan akadályozva. A városi pénztári és arvaszéki ellenőri állásra Held Gusztáv választott meg egyhangulag. A közegészségügyi bizottságba néhai Dr. Jovánovits helyére Dr. Lichtscheindl Ernő választott meg. A patronatusi kérdés ismételen nagyobb megbeszélésre adott alkalmat, de döntés nem történt, mindössze azt határozta el a közgyűlés, hogy előbb a rom. kath. egyházkozság véleményét hallgatja meg s azután fog határozni. A pénzügyi bizottság azon indítványát, hogy a versecz-lugos-maros-illyei vasút tovább építésére még 50.000 frtot szavazzon meg a város 30 szavazattal 12 ellenében elvetették. Ezután több behajthatlan követelést törölt a közgyűlés így Zavizin Pausa bérleti adóságát 977 frt; Velitsék L. és társainak fizetés előlegekből eredő tartozásokat.

A temesvári kereskedelmi és iparkamara hétfőn, f. hó 14-én teljes ülés tartott. Lovag Vest Ede kamarai elnök szívélyesen üdvözölvén a megjelenteket, megnyitja az ülést és közli, miszerint a kamara legutóbbi teljes ülésében Magyarország ezer éves fennállásának megünneplése alkalmából hozott határozatait, — nevezetesen, hogy hivatalnokainak és a szolgáknak az 1896. év végeig terjedő millenniumi három év kétszeresen számítassék, a kereskedelemügyi m. kir. miniszter megerősítette. A kereskedelemügyi miniszterium a temesvári kamara területére nézve kiírt utazási ösztöndíjat Gerai János orgona-építő segédnek adományozta. Az ezredéves kiállítás látogatására a legutóbbi teljes ülésen megszavazott 150 utazási ösztöndíjből ezideig 82 ösztöndíj tényleg igénybe vétetett. A titkári jelentés szerint a kamarai hivatal 1121 ügyet intézett el és illeték fejében 1268 frt. 17 kr. folyt be. Morlin József kultig beadványára elhatározta a kamara, hogy Temesvár és Versecz telefonikus összeköttetése iránt a kereskedelemügyi magy. kir. miniszteriumhoz ujjalag felterjesztés intézendő.

Ehunyt öreg honvéd. Hubert Ferenczet, azt a mozgékony kis öreg embert, a lelkes patriótát és vitéz honvédtüzért minden ember ismerte városunkban. Ismerte pedig annak okáért, mert az öreg egyike volt azoknak a derék verseczi németeknek, kik a szabadságharcban fegyvert fogtak, s mint Bem apó szeretett fiai sok csatában vettek részt. Az öreg Hubert mint tüzér őrmester különösen kitűnt bátorságával. A szegény öreg a közel múlt esztendőkből már nagyon elgyengült, alig volt képes megkeresni a mindennapit. Néhány hónappal ez előtt az a nagy öröm érte, hogy felvették a budapesti honvédménházba — a nyugodt életben azonban nem soká volt része, mert mint a fővárosból jelentik a múlt Hétfőn elhunyt. Áldás és béke lengjenek hült porai felett.

Steinbach-jubiläum. A Steinbach Antal kir. tanácsos, torontálmezei tanfelügyelő jubileuma alkalmából Nagybecskerekben rendezendő ünnepségek sorrendjét a következőleg állapították meg: Október 21-én az érkező vendégek fogadtatása és szállásolása. Azok, a kik elszállásolásra igényt tartanak, jelentkezzenek október: hó 10-ig az elszállásoló bizottság elnökénél Bányai Jakabnál. Este 7 órakor gyülekezés a polgári és felső kereskedelmi intézetben. Innen kivonulás az Erzsébet-térre. A fáklyásmenet a Hunyadi-utczan vonul a jubilians lakása elé, hol Molnár József pancsovai községi tanító üdvözli Steinbach tanfelügyelőt, mire a polgári és kereskedelmi iskolai dalárda alkalmi dalt fog énekelni. Ezután ismerkedési estély lesz a Rózsa-szállodában. Október huszonketediken pont 8 órakor fiókegyleti tanító-gyűlések a községi iskola tantermeiben. 9-kor gyülekezés a polgári és kereskedelmi iskola disztermében, honnan a templomba vonulnak. A hálaadó isteni tisztelet után gyülekezés a megyeház nagy disztermében. Baaden Károly elnök megnyitja az ünnepi nagygyűlést, mire egy bizottság felkéri a jubiliánst a gyűlés termébe való megjelenésre. A jubilián felérkezésekor az említett dalárda alkalmi dalt fog énekelni, aztán pedig Minke odáját szavalja a szerző. Ezt követi az ünnepi

beszéd (Leitich Antal zombolyai polgári iskolai igazgató) és ezzel kapcsolatban az ünnepi beszédre adandó válasza következnek a vármegye, város, Délmagyarországi tanító-egyesület, katonaság, jelentkező egyesületek és küldöttségek, volt tanítványainak és végül Torontál vármegye tanítóságának tisztelgése, üdvözletei. Ezután ismét a dalárda működik — Ugyan aznap 1 órakor bankett lesz a Casino összes termeiben. Este: jótékony czéla diszszineladás, prrológgal és tableauval a városi színházban.

Egyik temesvári német lap a „Südung. Reform“ a múlt napokban azt újságolta, hogy Pálffy Elemér főispánunk, Molnár Viktor helyett — ki más állásra van kiszemelve — Temes vármegye főispánjává fog kineveztetni. Ezen hír sok megbeszélés tárgyát képezi városunkban, s általános az a nézet, hogy főispánunk netalán tavozása nagy csapás lenne városunkra nézve, mert a mióta ő vezeti ügyeinket ritka tapintatossága, s kipróbált erélyével sok oly nevezetes dolgot diadalra segített, mely ő nélküle aligha sikerült volna. Mi városunk érdekében öszintén ohajtjuk, hogy a temesvári laptárs hírének ne legyen semmi alapja.

Portermelőink közül egy nagyobb társaság f. hó 26-án d. e. 11 órakor az arad hegyaljai borvidékre utazik, hogy az ottani szőlőművelést és borkezelést tanulmányozza.

Milleniumi emlékünnepe Ulmán. Minden izében kitűnően sikerült ünnepélyt rendezett a múlt Vasárnap Ulma község képviselőtestülete azon alkalomból, hogy a milleniumi emlékére emelt díszes új kisedovodáját megnyitotta s a millenniumot megörökítő emléktáblákat leplezte. A község épületein vígan lengette a szellő a nemzeti trikolorokat, valamennyi iskolán láttunk ilyeneket. (Példát vehetnének az ulmai szerbektől a mi szerb iskoláink is. Itt ugyan a milleniumi ünnepen nem volt zászló, sőt még a bevonuló Zmejnovits püspök tiszteletére sem tették ki az iskolákra a nemzeti lobogókat.) A képviselő testület 9 órakor diszkozsűlést tartott, hol Kapdebó Gergely a népszerű főszolgabíró fejtegette a nap jelentőségét, hazafias beszédét ugyancsak megénezték a szerb testvérek. A diszkozsűlésről a gör. kel. szerb templomba vonultak a jelen voltak, hol Rádovits Döme tartott hálaadó isteni tiszteletet. A templomból körmenetben a nép és nagyszámú vendégek az ovoda elé vonultak, melynek felszentelését Sztefánovits Péter ulmai esperes szentszéki ülnök végezte. Utalt az ezred év nagy jelentőségére, tolmácsolta híveinek hűségét a magyar államhoz; majd az ovoda homlokzatába befalazott milleniumi emléktáblákat leplezték be. E márvány táblákon magyar és szerb nyelven örökítették meg az ezred év emlékét s a községnek a népnevelés érdekében hozott dicsérendő áldozatkészségét. Az ünnepélyek alkalmával a magyar szerb tannyelvű iskolák növendékei Jovánovits Lyubomir igazgató tanító vezetése mellett hazafias magyar énekeket zengedeztek. Egy órakor 80 terítékű bankett volt a Ruzsicska-féle vendéglőben, hol a tosztokban sem volt hiány. Kapdebó főszolgabíró ő felségét köszöntötte fel, Sztefánovits Péter lelkész Kapdebó főszolgabíró érdemeit esetelte, Lukits ny. őrnagy a község előláróit, Perjessy Lajos Sztefánovits esperest, Lautner izbityei jegyző Kolárov jegyzőt, Sztefánovits Gerlejárásbíró, Kolárov az összes vendégeket köszöntötték fel. Este a községet fényesen kivilagították. Kolárov jegyző, kinek az ünnepélyek rendezésében oroszánrésze volt, valóban megérdemli a dicséretet, de kijut abból a község mindazon lakosának, kik szerb nemzetiségűek ugyan, de örömmel ünnepeltek a haza ezredéves fennállásának örömnepén.

Szüret. Szőlőbirtokosaink közül már többen szüretelnek, pedig az állandó kedvező meleg időben pompásan érik a szőlő és czukortartalma is gyarapodik. Az idei termés mind minőségére, mind pedig mennyiségre kitűnőnek ígérkezik. A csemege szőlő különösen igen kitűnő ez idén. Kilóját, a legszebb minőségűből 30 kr. arúlják a termelők, lehet azonban gyengébb minőségűt 16—20 kr. is kapni.

Öngyilkosság. Bacsiicsa Katalin 65 éves helybeli napszámosné a múlt Hétfőn „Szeracsiká“-val megmérgezte magát és Kedden nagy kínok közt meghalt. Tettének oka életmutság.

Piaczi árak Verseczen. Buza: 6—6.20 frt. — Kétszeres: 5—5.25 frt. — Árpa: 3—3.20 frt. — Rozs: 5 frt. — Zab: 4.75 frt. — Kukuricza: 3.20 frt. — Disznóhús: 46 kr. — Borjúhús: 44 kr. — Czukor 52 kr.

Irodalom.

A nemzetközi gazdakongresszus alkalmából időszerű cikket olvasunk a Magyar Gazdák Szemléjében a buza folytonos árhanatlásának okairól. A cikkek Dr. Bernát Istv. az ismert gazdasági szakíró írja. Érdekesen fejtegeti, hogy az árhanatlásnak nem a túltermelés az oka, mert ilyen tényleg nincs, hanem a börzei határidő játék papiros-buzával, illetőleg az üzletek buzában — de buza nélkül. Ennek a veszedelmnek az ellensúlyozásával föltétlenül szükségesnek tartja az aranyvalutával szemben az ezüst értékének helyreállítását és a különböző üzletek eltiltását. Hivatkozik az Országos Magyar Gazdasági egyesület és a Magyar Gazdaszövetség álláspontjára, melyek a börze reformja ügyében kidolgozott emlékirataikban egyértelműen állást foglalnak a különböző üzletek ellen s azoknak mielőbb való eltörlését sürgetik — s a német birodalmi tanácsra melynek többsége csak nemrég szintén a börzejáték teljes eltörlése mellett nyilatkozott. A folyóiratot a Magyar Gazdaszövetség adja ki, s tagjainak, a kik évi 6 frt. tagsági díj fizetésére kötelezik magukat, ingyen küldi.

Madame sans Gêne. — a szokimondó aszszonyság, Linke Pál ily című vig kupléja az egyik számú a szeptember 15-dikén megjelent XVIII száma „Zenélő Magyarország“ zenemű folyóiratnak. Ez ügyesen szerkesztett zenemű folyóirat ezen füzete a fenti szép kuplén kívül még a következő szép zongora darabokat hozza: Ivánfy J. „Ha meghalok, visszajárok“ . . . remek szép magyar dalt Grf. Zichy Géza gyönyörű poetikus szövegére, — Zsadányi Armánd, „Nem vagy lány“ című közkedvelt népdalát — és Ohlhans F. „Álomképek“ című igen sikerült ábrándját, A folyóirat havonta 2-szer, mindenkor 10—10 oldal zenét hasonló gazdag tartalommal ad s negyedévre 6 ily füzet előfizetési ára 1 frt. Minden zongorázónak érdeke a szép vallalatot megismerni, s e czélból mutatványszámot bárkinek küld a „Zenélő Magyarország“ kiadóhivatala Bpsten Csengery-utca 62. a hova az előfizetések is intézendők.

A június 8-iki hódoló diszmenet igazán gyönyörű módon lett megörökítve. Mult héten jelent meg az „Ezeréves Magyarország és a millenniumi kiállítás“ című diszmenek egy külön kiadású diszas albuma, mely a hódoló diszmenetben résztvett megyéknek banderistáit 50 remek kivitelű képben mutatja be. E díszes kiállítású album ára 1 frt. Ez az egyetlen mű, a melyben a hódoló diszmenet meg van örökítve. Kapható minden budapesti és vidéki könyvkereskedésben; megrendelhető a kiadóhivatalban Budapest, Teréz körút 38. felemelet (Kunusy Vilmos és fia műintézetében).

„Az Évszak“, mely rövid másfél év óta a magyar hölgy község legkedveltebb divatlapjává lett, legutolsó számában a legújabb divatot legelsőnek mutatja be az összes divatlapok közül. A remek őszi öltözetek, felöltők, gyermekruhák szabását ott találjuk a mérték megjelölés és a szükséges kelmennyiség meghatározásával a divatlaphoz mellékelte nagy szabásiven. Az öltözeteken és gyermekruhákon kívül felkarolja „Az évszak“ a piperét is. Gyönyörű kalapmiktákat találunk a lapban, minden a legutolsó párisi divat bemutatása. A divatos öltözetek mellett mindig súlyt fektet a lap a fehérhennemű-varrás és divatos kézimunkákra. Ajánljuk e kitűnő és legolcsóbb magyar divatlapot minden jó honleány figyelmébe „Az Évszak“ egész évre csak 4 frt, negyedévre 1 frt. Előfizetéseket elfogad a kiadóhivat: VI., Király-utca 110, minden hazai könyvkereskedés és postahivatal

Nyiltér.

Henneberg-selyem csakis akkor valódi, ha közvetlen gyáramból rendelik — fekete fehér és színes 35 krtól 14 frt 65 kr méterenként — sima, csikos, koczkazott, mintazott, damasztot s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban) s. a. t. a megrendelt áru, **postabér és vámmentesen** a hához szállítva és mintákat postafordultával küld: **Henneberg G. (cs. és k. udvari szállító) selyemgyára Zürichben.** Svájcba címzett levelekre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztettek.

Krondorfi savanyviz.

Stefánia trónörökösé forrás,
kitűnő gyógyviz,
kedvelt asztali viz.
Verseczen minden fűszerkereskedésben
kapható.

6629. szám. — 1896.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy az idei közös hadseregbeli ellenőrzési szemle Versecz városban f. évi október hó 13., 14. 15. napján a városház nagy üléstermében fog megtartatni.

Felhivatik ennél fogva valamennyi helyben tartozkodó nem tényleges katona, ki az 1896. évben tényleges szolgálatot nem tett, hogy a fentkitűzött napokon mindenkor délelőtt 8 órakor pontosan megjelenjenek és magukkal katonai igazolványaikat hozzák, mert a meg nem jelenők, vagy elkésve beérkezők az utószemlén a hadkiegészítő kerületi parancsnoksághoz kötelesek megjelenni, s azonfelül, a mennyiben elmaradásukat igazolni nem tudják, a katonai fegyelmi szabályok szerint meg is fognak büntettetni.

Az utószemle folyó évi november 13., 14. és 16-án a cs. királyi 61. hadkiegészítő kerületi parancsnokság irodájában Temesvárott fog megtartatni.

Verseczen, 1896. évi szeptember hó 10-én.

Seemayer,
kir. tanácsos, polgármester.

7425. szhoz. — 1896.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy az idei honvéd ellenőrzési szemle Versecz városban f. évi október hó 1-ső és 2-ik napján a városház nagy üléstermében fog megtartatni.

Felhivatnak ennél fogva a helyben tartozó nem tényleges honvédek, a honvéd igazolványi könyvhez mellékelt oktatás 39. pontjában említett kivételével, miszerint a fent kitűzött napokon mindenkor délelőtt 8 órakor pontosan megjelenjenek és magukkal az igazolványi könyveiket hozzák, mert a meg nem jelenők vagy elkésve beérkezők az utószemlén a honvéd kiegészítő parancsnoksághoz kötelesek megjelenni s ezenfelül, a mennyiben elmaradásukat igazolni nem tudják, a katonai fegyelmi szabályok szerint mégis fognak büntettetni.

Utószemle folyó évi november hó 15-én a m. kir. 7 honvéd kiegész. iroda helyiségében fog megtartatni.

Verseczen, 1896. évi szeptember hó 3-án.

Seemayer,
kir. tanácsos, polgármester.

75. sz. — kv. 1896.

Hirdetmény.

Az 1896. évi országgyűlési képviselő választók névjegyzéke ellen beadott felszólalásokra a központi választmány f. évi szept. hó 15-ik napján tartott ülésében hozott határozatok az 1874. évi XXXIII. t.-cz. 49. §-a értelmében f. évi szeptember hó 20-tól 30-ig a városház nagy üléstermében közszemlére kitétetnek azzal, hogy az ellen netalán beadandó megjegyzések fenti idő alatt a polgármesteri hivatalnál nyújtandók be.

Verseczen, 1896. évi szeptember hó 16-án.

Seemayer,
kir. tanácsos, polgármester.

3518. sz. — tlkv. 1896.

Árverési hirdetmény.

A verseczi kir. jbiróság mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy Schmidt János s társai verseczi lakosok kérelme folytán a végrehajtási árverés joghatályával bíró önkéntes árverést az 1881. 60. törv.-cz. 204. és 105. §-ai értelmében elrendelte.

A fehértemplomi kir. törvényszék területén fekvő s a Versecz város 4245 sz. tlkvben irt A I 21897 hr. sz.

3474 ösz. az ingatlan 818 frtban megállapított kikiáltási árban 1896. évi október hó 5-ik napján délelőtti 9 órakor ezen kir. jbiróság árverelő helyiségében megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni u. m.:

1. Ha a megállapított kikiáltási árban felül ígérte senki sem tenne, az árverésre kitűzött ingatlan a kikiáltási árban alól is eladatni fog.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 81 frt. 80 krt. készpénzben, vagy az 1881. LX. törv.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333 sz. a. kelt l. M. rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi 60. tör.-czikk 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. járásbírószék telekkönyvi irodájában s a fentvezetett község előljárási irodájában megtekinthetők.

Verseczen, 1896. évi június hó 5-ik napján.
A kir. jbiróság mint tlkvi. hatóság.

Paulovics, kir. jbiró.

Jelzálog-kölesönöket

földbirtokra 3 1/2%, házakra 4 1/2%, másnemű ingatlanokra 5% mellett **legmagasabb összegekben** ajánlunk. E kölcsönök konvertálásoknál bélyeg és illetékmentességet élveznek. **Erdő-kihasználások, birtok parcellázások átvétele. Birtokok szövetkezeteknek hosszú lefizetési tatra eladatnak.**

„Magyar Lloyd“

közgazdasági vállalat.
Budapest, Király-utca 70.

Kathreiner-féle
KNEIPP-MALÁTA-KÁVÉ

Mindenütt kapható - 1/2 kiló 25kr.

ellenőrizhető pótkávéval szemben, melyek hatósági vizsgálatok tanúsága szerint gyakorta idegen anyagokkal hamisítvák.

Elointe csak harmadrészen, később felében adhatjuk a Kathreiner-kávét a valódi kávéhoz, s így az egészségre megbecsülhetetlen hatása mellett minden háztartásban jelentékeny megtakarítást eszközölhetünk.

A Kathreiner-féle kávét a legelső orvosok ajánlják, s az ugy nyilvános intézetekben, mint családok ezrei körében naponta jönnek bizonyul. Sőt magában, azaz valódi kávé hozzáadása nélkül használva, a Kathreiner-féle kávé a legjobb erősítő szer és a legegészségesebb, legkönnyebben megemészthető és egyszerűen a legizletesebb ital.

Lelkiismeretes gazdasszony vagy anya, általában kávéivó, egészsége érdekében perczig se habozzon Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávét használni. Az értéktelen hamisítványokkal szemben, melyekkel ma is csálják a közönséget, a vételnél vigyazni kell a fehér eredeti csomagokon látható névre

Kathreiner!

Vigyázzanak! Saját érdekükben ne engedjék magukat rábeszélni! A valódi „Kathreiner“ sohasem szabad más csomagolásban, vagy nyitott árúként eladni.

A Kirchner-féle könyvnyomda tulajdona s nyomása. Versecz.

7644. szám. — 1896.

Hirdetmény.

Hivatkozással a mai napon 7644. sz. alatt kibocsátott polgármesteri hirdetményre és az 1886. évi XXI. t.-cz. 28. §-ara ezennel közhírré tétetik, hogy az igazoló választmány folyó évi szeptember hó 29-ik napján délelőtt 9—11 és d. u. 3—5 óraig a főjegyzői irodában az 1897. évi legtöbb adót fizetők névjegyzékének összeállítására és a netáni felszólalások tárgyalására végett nyilvános ülést fog tartani.

Azok, kik az idézett törv.-czikk 26. §-ában említett kedvezményt igénybe venni óhajtják, kötelesek ugyanazon t.-cz. 27. §-a értelmében az ülések tartama alatt az igazoló választmány előtt szóval vagy írásban ebbeli jogosultságukat igazolni.

Igazoló választmány.
Verseczen, 1896. évi szeptember hó 19-én.

Dr. Demetrovics Mihály,
elnök.

7644. szám. — 1896.

Hirdetmény.

Az 1886. évi XXI. t.-cz. 25. §-a értelmében ezennel közhírré tétetik, hogy a legtöbb adót fizetők kimutatása az 1896. évi virilistak névjegyzékének összeállítására céljából f. évi szept. hó 21-től bezárólag szeptember 28-ig a hivatalos órák alatt a netáni felszólalások beadhatása végett a városi főjegyzői irodában közszemlére ki lesz téve.

Verseczen, 1896. évi szeptember hó 19-én.

Seemayer,
kir. tanácsos, polgármester.